

مردم، موقع بستن در مغازه اش، از ناحیه سر مورد اصابت گلوله قرار گرفت و شهید شد. مادر وی پیش از شهادت فرزندش در خواب دیده بود که چند خوشه مروارید را در خاک دفن کرد. قربان شناسی که کارگر شهرداری بود، در حال کمک به افراد زخمی و حمل آن ها به بیمارستان قائم به شهادت رسید. او همیشه آرزوی می کرد: «کاش سواد داشتم تا نامه ای برای امام خمینی می نوشتم، یا شعارهای انقلابی را روی دیوارها منعکس می کردم».

حسین نیک اختر، ناصر گیوه چی نو جوان محصل ۱۳ ساله، محمد علی شهر یور، امان محمد و محمد حسین حسینی نژاد، قاسم نوروزی، رجبعی حسین پور، هاشم گوشه ای، غلامرضا محمدپور شانزده، علی اکبر علی آبادی، قربان کلاه دراز تیموری، محمود قویدل، قاسم قائمی و محمد جعفر فرامی رزاززاده نیز در چهارراه شهدا به شهادت رسیده اند.

هر چند دسترسی به شرح حال همه شهدای دی ماه، به ویژه شهدای دهم دی ۵۷ ممکن نیست، ولی از مطالعه پرونده شهدایی که از آنان نام بردیم به خوبی روشن می شود که عموم شهدای این روز همانند دیگر شهدای انقلاب از کارگران، کشاورزان، کارمندان، بازاریان و محصلین بودند و می توان گفت به ندرت از میان طبقات مرفه جامعه کسی به شهادت رسیده است.

از نقاط قابل تأمل زندگی شهدا این است که بیشترشان از شهادت خود سخن گفته اند و به همین دلیل اغلب آن ها با نزدیکان خود وداع کرده اند و با عزمی راسخ و بلباس نو در جهت حمایت از انقلاب اسلامی و پیروزی اسلام از خانه خارج شده اند.

آن ها با شلیک دو گلوله از پا در آمد. نعمت... قدیم خانی، کاظم رحمت زاده، غلامعلی جواهری اشکذری، کارمند سازمان آب شهید تقی زینعلی، حسین شیروانی اول، محمد حسین جاقوری، سید محسن صداقت، غلامعلی پیوندی زاده مداح، علی اکبر برغمندی جوان ۱۷ ساله و محصل همه در شمار شهدای روز یکشنبه خونین مشهد هستند.

از شهدای دیگر این روز سید محمدعلی موسوی اصل است. او شاگرد مغازه لاستیک فروشی بود پس از آنکه در میدان بیمارستان امام رضا (ع) در جریان درگیری با ایادی شاه مجروح شد و به خانه برگشت و خود را پانسمن نمود، شب هنگام موقع حمل به محلی دیگر، هدف گلوله قرار گرفت و شهید شد.

از دیگر شهدای این روز محمد کاظم ناجی است؛ او کارگر و دارای یک پسر بود و شامگاه دهم دی ماه در حالی که به سمت منزل می رفت با عده ای از چماق داران روبه رو شد که به طرف داری از شاه شعار می دادند. آن ها از او خواستند تا همراه شان به نفع رژیم شعار دهد، ولی شهید ناجی فریاد زد «درد بر خمینی - مرگ بر شاه». چماق داران او را به سختی مجروح کردند، در نهایت پس از دو روز در بیمارستان چشم از جهان فرو بست. حسن باقران شعر باز نیز در حالی که فرزند خردسال خود را در آغوش گرفته بود و همراه خانواده اش در حال عبور از خیابان بود از ناحیه قلب مورد اصابت گلوله قرار گرفت. امرا... بربری که متأهل و جگر فروش بود، پس از پناه دادن به

تانک پا به گریز نهاد، دست شهید به آن گیر کرده بود و بدنش دنبال تانک به زمین کشیده می شد.

محمد تدین چرمه، که راننده تاکسی بود و مجروحان را با ماشین خود به بیمارستان حمل می کرد در این روز در جلوی منزل آیت... سید عبدالله شیرازی به شهادت رسید.

از دیگر شهدای ۹ دی می توان به حسین دلشاد ژاکت باف و اسماعیل توکلی اشاره کرد. توکلی تریکوفروش بود و ۲۲ سال داشت. او در روز نهم دی در حالی که موی سرش بنا به دستور امام کوتاه بود تا سربازان فراری شناخته نشوند، لباس تمیزی پوشیده به مادر خود گفت: «امروز من شهید خواهم شد و شما ناراحت نباشید».

در این روز همانند روزهای دیگر، زنان مؤمن و اندیشمند و مبارز مشهیدی گام به گام مردان در مبارزه رویاروی با نیروهای نظامی و انتظامی شرکت داشتند. فاطمه امیری بیر جندی از شهدای روز نهم دی ماه است؛ او در حالی که دختر خود را در آغوش داشت در چهارراه لشکر به شهادت رسید. مبینه سالاریور نیز از شهدای زن روز نهم دی ماه است؛ او بر اثر هجوم تانک های ارتش به صف زنان تظاهرکننده زیر چرخ های تانک رفت و بدنش در هم شکسته شد.

در این روز فروشگاه لشکر، سینما شهر فرنگ، کارخانه پیسی، انجمن ایران و آمریکا، انجمن ایران و انگلیس و اداره آگاهی و زندان زنان به آتش کشیده شد و خانه مستشاران آمریکایی به محاصره درآمد و کلاتری های زیادی سقوط کرد. دو گروه سرباز پیاده دستگیر و خلع سلاح شدند و خودروی آن ها به آتش کشیده شد. سرهنگ کلالی، رئیس توپخانه، سرگرد افشین، معاون ساواک و سه نفر از پرسنل آگاهی شهر بانی به نام های ستوان سلطانی، سرباسیان خسروی و سرباسیان مقدم کشته شدند و جنازه سه نفر از آن ها به عقب وانتی بسته شد و تا میدان مجسمه (شهدا) به زمین کشیده شد و سپس از تنه مجسمه به دار آویخته شدند. معاون کلاتری چهار، دو پاسبان، سه مأمور آگاهی و دو سرباز دستگیر و ۴ قبضه تفنگ ژ ۳ و ۷ قبضه تیربار و یک دستگاه بیسیم جی. آر. سی ۷۷ و ۵۳ عدد ماسک ضد گاز، ۱۴ تیر فشنگ کلت، ۱۰۹۳۰ فشنگ ۷/۶۲ و ده عدد نارنجک اشک آور به تصرف انقلابیون درآمد. همچنین یک خودرو زیل و ۳ دستگاه تانک آتش زده شدند. افراد دستگیر شده توسط مردم، همگی شب هنگام آزاد شدند اما از آن میان دو دژبان پس از خروج از منزل آیت... العظمی سید عبا... شیرازی، به وسیله افراد ناشناسی از پای در آمدند؛ آن دو متهم بودند که به روی مردم آتش گشوده اند.

مجموعه مشهور بود
تصویر مربوط به ۹ دی و میدان شهادت که آن روزها به میدان

دهم دی ماه یا همان یکشنبه خونین، در مراسم صبحگاه ارتش، جنازه دو دژبان از پای درآمده و نعش های به دار کشیده شده میدان شهدا و اجساد سوخته شده سینما شهر فرنگ به نمایش نیروهای مسلح گذاشته شد و پس از سخنان تحریک آمیز فرماندار نظامی، نیروهای تحریک شده وارد شهر شدند و مردم را در خیابان ها به رگبار بستند. تعداد زیادی در چهارراه شهدا و منزل آیت... شیرازی به شهادت رسیدند. رادیو ایران زیر نفوذ سانسور حکومت نظامی از هاری تعداد شهدای این روز را ۲۰۵ نفر گزارش کرد اما رادیو مسکو آمار شهدا و مجروحین این دو روز را ۳۰۰۰ نفر اعلام کرد. این روز، یکشنبه خونین نام گرفت.

از شهدای این روز می توان به نام علی اصغر خجسته وهاب زاده اشاره کرد. او بزاز بود و در صحن انقلاب به شهادت رسید. محمد عابدی شیروان که آموزگار و متأهل بود هنگام هدایت مردم و پناه دادن

پس از جریان نهم و دهم دی، شهروندان مبارز مشهیدی نیز در درگیری ها، تظاهرات خیابانی پراکنده به شهادت رسیده اند؛

علی حسین داروغه از شهدای یازدهم دی ماه است و سید محمد روح بخش از طلبه های حوزه مشهد هم در همین روزها در میدان شهدا به شهادت رسیده است.

[۱] - استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی منابع: اسناد نهضت آزادی ج ۹، تقویم تاریخ انقلاب اسلامی ایران و پرونده های بنیاد شهید مشهد.

دی ماه

دی ماه

نمونه محله ار

کدام گزینه جزو آسیب های رهاسازی پساب خانگی در معابر منطقه است؟

(ب) افزایش بیماری

(د) همه موارد

(الف) تخریب آسفالت

(ج) آلودگی منابع آب زیرزمینی

اهالی منطقه ۳، پاسخ درست را در همین شماره ببایید و تا پایان هفته آینده (۱۷ دی ۹۶) به صورت شماره مسابقه و حرف جواب و نام و نام خانوادگی تان به شماره ۳۰۰۸۳۳۲ ارسال کنید تا به قید قرعه برنده مسابقه ما شوید. دقت کنید فقط پاسخ های صحیحی که مطابق پاسخ نمونه، شامل عدد شماره مسابقه، گزینه جواب و نام و نام خانوادگی باشند، در قرعه کشی شرکت داده می شوند.

نمونه پیامک: مسابقه پیامکی ۲- ب- حسین بیات

مسابقه
پیامکی
شماره

۲